

1. ΠΑΚΕΤΟ Η ΒΗΜΑ ΒΗΜΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΟΙΟΥΡΚΙΚΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 18/04/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 18/04/2023

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Πακέτο ή βήμα βήμα στα ελληνοτουρκικά;

Ας επαναλάβουμε δύο βασικές παραδοχές: πρώτη, η Ελλάδα δεν συζητά/διαπραγματεύεται απολύτως τίποτα που εφάπτεται της κυριαρχίας της, δεύτερη, ούτε Ελλάδα ούτε Τουρκία έχουν αλλάξει, πολύ περισσότερο εγκαταλείψει, τις βασικές τους θέσεις για τις κεντρικές διαφορές μετά την επικράτηση του νέου, θετικού κλίματος στις σχέσεις τους. Οσοι περίμεναν κάτι διαφορετικό είχαν μάλλον αφελείς προσδοκίες. Το νέο κλίμα βοηθά στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης που διευκολύνει την επίλυση των προβλημάτων. Και για την επίλυση υπάρχουν δύο βασικές διπλωματικές μέθοδοι: πρώτον, του «πακέτου» (package deal). Πακετάρετε όλα τα θέματα μαζί και τα διαπραγματεύεστε (ή τα παραπέμπετε στη διεθνή Δικαιοσύνη) με τρόπο που επιτρέπει ισότιμη κατανομή κόστους και ωφελειών (trade offs). Πολλές συγκρούσεις επιλύθηκαν με αυτό τον τρόπο (Βαλκάνια, Dayton, 1995, Βορειοιρλανδικό, «συμφωνία Μ. Παρασκευής», 1998). Βασική προϋπόθεση για μια τέτοια προσέγγιση είναι τα εμπλεκόμενα μέρη, στην προκειμένη περίπτωση Ελλάδα και Τουρκία, να δέχονται ότι όλα τα ζητήματα μιας αντιπαράθεσης είναι «διαπραγματεύσιμα» (negotiable) και επιδεκτικά trade offs. Εάν η μία πλευρά δεν δέχεται αυτό, τότε δεν μπορεί να λειτουργήσει η μέθοδος του «πακέτου». Η Ελλάδα – και ορθώς – δεν αποδέχεται ότι ζητήματα όπως των γκρίζων ζωνών, αποστρατιωτικοποίησης των νησιών είναι διαπραγματεύσιμα καθώς προσβάλλουν την ελληνική κυριαρχία. Επομένως η πρόταση της Τουρκίας (ΥΠΕΞ Μ. Τσαβούσογλου) για λύση - πακέτο δεν μπορεί να προχωρήσει.

Η δεύτερη μέθοδος είναι γνωστή ως «βήμα βήμα» (step by step). Ξεκινούμε δηλαδή με τα θέματα εκείνα που και οι δύο πλευρές αποδέχονται ως δυνητικά «διαπραγματεύσιμες διαφορές» και εάν επιτευχθεί λύση είτε μέσω διαπραγμάτευσης είτε μέσω ΔΔΧ μπορούμε να κάνουμε το επόμενο βήμα. Στην περίπτωση των Ελληνοτουρκικών το πρώτο βήμα μπορεί να είναι η οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών (υφαλοκρηπίδα, ΑΟΖ, εύρος χωρικών υδάτων), θέμα για το οποίο και οι δύο πλευρές αποδέχονται ότι είναι διαπραγματεύσιμο ή δυνητικό παραπομπής στο ΔΔΧ (έστω κι αν το εύρος χωρικών υδάτων το έχουμε εξαιρέσει από τη δικαιοδοσία του ΔΔΧ). Εάν μάλιστα μπορούσαμε να επιλύσουμε το θέμα των χωρικών υδάτων, τότε θα έχουμε αντιμετωπίσει το ζήτημα - κλειδί και για την επίλυση και των υπολοίπων. Αλλά καμία διαπραγμάτευση/ διεθνής Δικαιοσύνη δεν μπορεί να αποδώσει εάν περιορισθεί μόνο στο ζήτημα της οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ. Και είναι απορίας άξιον πως ο ΣΥΡΙΖΑ τη μία μέρα προτείνει «Πρέσπες του Αιγαίου» (δηλαδή λύση - πακέτο) ενώ την άλλη αντιτίθεται στη διαπραγμάτευση θαλάσσιων ζωνών με τη συμπερίληψη και των χωρικών υδάτων! Ούτε είναι δυνατόν να γράφεται ότι η Ελλάδα «ουδέποτε άσκησε πραγματικό βέτο στην ΕΕ για την Τουρκία». Πρόκειται για κραυγαλέα ανακρίβεια. Στα 40 και πλέον χρόνια συμμετοχής μας στην ΕΕ έχουμε τaráξει την Τουρκία σε βέτο. Εχω καταγράψει έντεκα (11) τουλάχιστον πραγματικότητα βέτο σε μείζονα θέματα από την ενεργοποίηση του τέταρτου χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου, την ένταξη, μέχρι τη συμμετοχή της Τουρκίας στην ΡΕΣΟ - δράσεις κοινής άμυνας.

Κοντολογίς για να προχωρήσουμε στη βήμα βήμα διαδικασία επίλυσης (μετά τις εκλογές) με βάση το διεθνές δίκαιο θα πρέπει να διαφυλαχθεί το εκατέρωθεν θετικό κλίμα. Γι' αυτό «κρείττον το σιγάν» στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας πάνω στα ζητήματα αυτά. Ας εστιάσουμε στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης με μέτρα χαμηλής έντασης και αποφυγής κάθε τοξικής ρητορικής.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ και Research Associate ISE. Από τις εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του «Ελλάδα: Ορίζοντα 2030. Οι Προκλήσεις Τουρκίας και Ευρώπης»